

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za
razvoj digitalnog društva

Pristupačnost digitalnih sadržaja i usluga za gluhe i nagluhe osobe

18. okrugli stol za knjižnične usluge za osobe s invaliditetom
23.09.2022.

dr. sc. Tamara Horvat Klemen
doc. dr. sc. Ana Ćorić Samardžija

Temeljno ljudsko pravo

Imamo internetsku vezu, uređaje, sadržaje i usluge, informacijski i informatički pismene građane...

Ipak, je li sve dostupno svima?

Pristup informacijskim i komunikacijskim tehnologijama, uključujući internet, definiran je kao **temeljno ljudsko pravo** u [Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima osoba s invaliditetom!](#)

Što je digitalna pristupačnost?

- Prepreke u fizičkom, ali i **digitalnom svijetu!**
- Digitalna pristupačnost = **uključiva praksa**
- Digitalne informacije i usluge su pristupačne = mogu se **lako opažati i razumjeti** bez obzira na vizualne, slušne, motoričke ili kognitivne poteškoće ili privremenu nesposobnost.

NAČELA DIGITALNE PRISTUPAČNOSTI

UOČLJIVOST	OPERABILNOST	RAZUMLJIVOST	STABILNOST
Postoji li na mrežnim stranicama nešto što gluhi, slijepi za boje, slabovidni ili slijepi korisnici ne bi mogli uočiti?	Mogu li se korisnici na mrežnim stranicama kretati koristeći tipkovnicu te izvršavati zadatke lako i uspješno?	Je li sadržaj na mrežnim stranicama predstavljen jednostavno, jasno i smisleno?	Može li se mrežnim stranicama ili aplikaciji pristupiti korištenjem različitih uređaja i preglednika?

NACIONALNI ZAKONODAVNI OKVIR

Temeljem Direktive (EU) 2016/2102 izrađen:

- Zakon o pristupačnosti mrežnih stranica i programskih rješenja za pokretne uređaje tijela javnog sektora („Narodne novine” broj 17/2019)

Zakon propisuje primjenu norme: EN 301 549 – Zahtjevi za pristupačnost proizvoda i usluga IKT-a (eng. Accessibility requirements for ICT products and services)

Preporučeni minimalni zahtjevi: Smjernice za osiguravanje digitalne pristupačnosti, Carnet, 2019.

Na koga se Zakon primjenjuje?

na mrežne stranice i mobilne aplikacije **tijela javnog sektora** (2669 tijela), koja dijelimo na:

- tijela državne uprave i druga državna tijela
- jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave
- tijela javnog prava - definirana posebnim zakonom kojim se uređuje javna nabava
- udruženja koja je osnovalo jedno ili više tijela (uspostavljena u svrhu ostvarivanja potreba od općeg interesa i nemaju industrijsko ili trgovačko značenje)

*uključuje knjižnice – osim školskih knjižnica

Tijela koja **nisu obuhvaćena** ovim Zakonom

- javna radiotelevizija
- organizacije civilnoga društva koje ne pružaju usluge koje su ključne za javnost niti usluge kojima se konkretno zadovoljavaju potrebe osoba s invaliditetom ili su namijenjene takvim osobama
- dječji vrtići
- osnovne i srednje škole
- učenički domovi

Tijela zadužena za provedbu i praćenje Zakona

- Povjerenik za informiranje
- Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva
- Državna škola za javnu upravu
- Krovne nacionalne organizacije za osobe s invaliditetom

Što su tijela javnog sektora obvezna poduzeti?

- provesti **početnu procjenu** = u kojoj mjeri su mrežne stranice i mobilne aplikacije prilagođene propisanim zahtjevima pristupačnosti
- **prilagoditi** mrežne stranice i mobilne aplikacije
- objaviti i redovito ažurirati **izjavu o pristupačnosti**
- nastaviti **objavljivati** digitalno pristupačne sadržaje

Što mogu učiniti korisnici javnih sadržaja i usluga? 1/2

- Dojaviti sadržaje kojima se ne može pristupiti

Povratne informacije i podaci za kontakt tijela javnog sektora

- ako primijete neusklađeni sadržaj
- općenite upite vezane uz pristupačnost

- Prijaviti tijela koja nisu odgovorila

Postupak praćenja provedbe propisa – obraćanje Povjereniku za informiranje

- u slučaju nezadovoljavajućih odgovora na obavijest ili zahtjev za povratne informacije o pristupačnosti
- pristupacnost@pristupinfo.hr

Što mogu učiniti korisnici javnih sadržaja i usluga? 2/2

- Sudjelovati u testiranju mrežnih stranica i mobilnih aplikacija

Opće smjernice za gluhoću

- kada sadržaj zahtijeva govorni način rada, potrebno je osigurati **najmanje jedan dodatni način rada** koji ne zahtijeva korištenje sluha.

Opće smjernice za naglušnost

- kada sadržaj zahtijeva govorni način rada, potrebno je osigurati najmanje:
 - jedan dodatni način rada koji **poboljšava jasnoću govora i zvuka**,
 - jedan dodatni način rada koji **smanjuje pozadinsku buku**,
 - jedan dodatni način rada koji omogućuje korisniku **kontrolu jačine zvuka**
 - jedan dodatni način rada koji ne zahtijeva korištenje sluha (**podnaslovi**).

Opće smjernice za poremećaj jezično-glasovne komunikacije

- kada sadržaj zahtijeva govorni način rada, potrebno je osigurati **najmanje jedan dodatni način rada** koji ne zahtijeva korištenje govora.

Specifične smjernice

- osigurati da audio/video materijali imaju **titlove, opise ili/i transkripte**,
- osigurati da **kad god je moguće** da audio/video materijali imaju uključenu ili pridruženu snimku **prijevoda na hrvatski znakovni jezik**,
- ako je tekst opsežan **umetnuti slike povezane sa sadržajem** kako bi se olakšalo razumijevanje za osobe koje koriste hrvatski znakovni jezik,
- potrebno je **koristiti ikone ili drugi grafički sadržaj** kao dopunu informacija, prikaz emocija ili dojma ili za prikaz sažetih uputa.
- mrežni sadržaj treba biti jednostavan i razumljiv

- trajanje projekta: 2021-04-01 – 2023-03-31
 - ukupna vrijednost projekta: 1,061 M€, HR: 153,5 K€
 - ustanove iz Latvije, Malte, Estonije, Hrvatske i Islanda
 - HR: Sveučilište u Zagrebu, Filozofski fakultet + SDURDD
- omogućiti višejezičnu dostupnost informacijama i uslugama
 - jezične tehnologije poduprte umjetnom inteligencijom (UI)
 - neuronsko strojno prevođenje (NMT); terminološke baze; prijevodne memorije (TM); prepoznavanje imena u dokumentima (NERC): osoba, lokacija, organizacija;
 - govorne tehnologije tj. govorne usluge
 - pretvaranje teksta u govor (*text to speech, TTS*)
 - **pretvaranje govora u tekst (*automatic speech recognition, ASR*)**

Hvala!

Za sve dodatne
informacije:

pristupacnost@rdd.gov.hr

**Nema uspješnog
digitalnog društva ako svi
njegovi građani nisu
uključeni!**

